

Худякова А. А.,

аспірант кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти

Науковий керівник: Волкова В.А.,

Канд. пед. наук, доцент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти

Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана

Хмельницького

УЗГОДЖЕНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОГО ВПЛИВУ БАТЬКІВ І ПЕДАГОГІВ, ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ВИХОВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Виховання учнівської молоді на сучасному етапі становлення українського суспільства має визначне місце. Тільки морально вихована особистість зможе побудувати прогресивну та міцну державу. Можна бути розумним та шкодити іншим, не маючи моральних устоїв. Бути сильним, і ображати інших, не розуміючи результатів своїх дій з точки зору людської моралі. Так, ще в Д.Греції люди розуміли, що для формування гармонійної особистості необхідне поєднання всіх сфер особистості, як фізичне здоров'я, етико-естетичне виховання та інтелектуальний розвиток.

В наш час, більшість науковців з педагогіки, психології, філософії досліджуючи навчально-виховний процес, шукають ефективні методи взаємодії педагога і учня з метою формування гармонійної особистості. Актуальним є вивчення і процесу співпраці освітніх закладів та сім'ї.

Так, свого часу, В. Сухомлинський акцентував увагу на важливість взаємодії вчителя, батьків та дітей в одній системі. Він запропонував відкрити школи для батьків вихованців, та ввів в педагогічний обіг «шкільно-сімейне виховання» [5]. Дані школи мали на меті підвищення рівня педагогічної культури батьків.

Про важливість підвищення педагогічної культури батьків наголошує і О. Коберник, визначаючи, що це є визначним чинником успішного виховання. О. Коберник виділяє такі характерні ознаки педагогічної культури у виховній діяльності:

- рівень інтелектуального і духовного розвитку батьків;
- глибина знань та обізнаності в різних сферах людської діяльності;
- конкретні педагогічні вміння [3, с. 190-191].

Підвищенню педагогічної культури батьків сприяють сукупність форм та методів, які надають батькам кваліфікацій педагогічну допомогу в складних ситуаціях з виховання дитини, взаємодію з нею. О. Роговець визначає такі форми роботи з батьками:

- лекції, бесіди, педагогічні практикуми,
- конференції з обміну досвідом, диспути, дискусії, круглі столи, вечори, групові та індивідуальні консультації,
- тренінги;
- виконання батьками конкретних доручень, пов'язаних з вихованням дітей [4].

Будь-яка діяльність освітніх закладів з батьками повинна мати визначені чіткі виховні завдання. Т. Кравченко, доводить, що реалізація виховних завдань найбільш ефективна саме під час спільної діяльності, а не окремо. До важливих виховних завдань Т. Кравченко відносить:

- забезпечення сприятливих умов для життєздійснення особистості учнівської молоді відповідно до її власних інтересів та потреб і суспільних очікувань;
- сприяння набуттю дітьми та учнівською молоддю позитивного соціального досвіду, виробленню системи смисложиттєвих цінностей;
- спонукання зростаючої особистості до формування умінь протидії аморальності, правопорушенням, бездуховності [1, с. 168].

Для гармонійної взаємодії сім'ї та освітніх закладів необхідно, за твердженням, Т. Кравченко, пропонує дотримуватись такі принципи як:

- гуманістичний – виявлення та врахування інтересів всіх учасників виховного процесу, опертя на позитивні риси батьків і дітей, довіра до них, прийняття батьків, як односторонців, прийняття та повага кожного учасника взаємодії;

- співробітництва – батьки активні учасники, а не об'єкти пед., системи, знання та врахування особистісних якостей батьків, заохочення досягнень й особистого внеску кожного;

- партнерства – вирішення проблем на взаємоузгоджених засадах, побудова взаємодії на довірі, відповідальність кожного з партнерів за свої дії;

- нарощування виховних впливів – орієнтація учасників стосовно один одного, спільність намірів та мети, організація інформаційного обміну [2, с.20-21].

Виховання моральної відповідальності можливе лише в повній взаємодії освітніх закладів, батьків та учнівської молоді. Важливими напрямками співпраці освітніх закладів з батьками в роботі з виховання моральної відповідальності варто визначити такі:

- підвищення педагогічної культури батьків в процесі різних форм: лекції, бесіди, семінари і т.д.;

- розкриття основних аспектів, які визначають моральну відповідальність: ціннісні орієнтації, рефлексія, відповідальність перед собою та іншими;

- сприяння вихованню самостійності учнівської молоді, як чинника формування відповідальності за свої вчинки.

Отже, виховання моральної відповідальності учнівської молоді має відбуватись у тісній взаємодії освітнього закладу та батьків. Так як, батьки це найближчі люди для будь-якої дитини, вони є прикладом та основним авторитетом. Можна навчити учнівську молодь бути відповідальними в умовах освітнього закладу, але без взаємодії з батьками, це важко перенести в повсякденне життя дитини, зробивши моральну відповідальність природною якістю особистості. Ефективність виховного процесу підвищується від загальних завдань та однакових форм та методів взаємодії з дітьми. Виховання моральної відповідальності – це важливий процес формування морально-стійкої та зрілої особистості, що готова приймати рішення, робити серйозні вчинки та відповідати за результати не лише перед іншими, а й перед самим собою.

Список використаних джерел

1. Кравченко Т. В. Соціалізація дітей шкільного віку у взаємодії сім'ї і школи : монографія. – К. : Фенікс, 2009. – 416 с.
2. Кравченко Т. В. Теоретико-методичні засади соціалізації дітей шкільного віку: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.07 / Т. Кравченко – К., 2010. – 41 с.
3. Коберник О. М. Управління виховним процесом у загальноосвітньому закладі: монографія/ Олександр Миколайович Коберник. К.: Науковий світ, 2003. – 230 с.
4. Роговець О. Співробітництво батьків і вчителів як фактор педагогізації мікросередовища формування і розвитку дитини / О. Роговець // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. – 2012. – № 40. – С. 136-142. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2012_40_22
5. Сухомлинський В. О. Сто порад учителю // Сухомлинський В.О. Вибрані твори : У 5 т. Т. 2. – К.: Рад. школа, 1976. – С. 417-654.